nende vahel ning varjus mülgaskannike (*Viola stagnina* Kit.), roosa ja karvane pajulill (*Epilobium roseum* Schreb. et *hirsutum* L.), oblikad (*Rumex paluster* Sm.), kollakad (*Barbarea arcuata* (Rchb.) *ja stricta* Andrz.), neiuvaibad (*Epipactis palustris* (L.)), võipätakad (*Pinguicula vulgaris* L. et *alpina* L.). Harilikult on metsad surutud oruveerude poole, kuna kesklammil lõikheinastud ja aasheinastud aset leiavad. Eriti laialdased on need Emajõe oru lammil lääne pool Käreveret.

Kihelkonna lääneosa on suurte soode ja soiste metsade ala, kus kultuurmaistud valdavad kõrgemaid kohti ainult üksikute laikudena. Suuremad metsad on: kihelkonna põhjaosas Piirimets, mille keskel asub Sootaga soo (umbes 2 km pikk ja 1.5 km lai), Kärevere mets (5600 ha), mis ulatub osalt Kursi kihelkonna piiridesse, siis Elistvere mets (2800 ha), Kärkna Karusaare mets (2300 ha) ja Saadjärve mets (1500 ha). Metsad on suurelt osalt kasutusmetsad; istutatud või külvatud metsad on haruldased.

Kasutamise otstarbel on metsad osalt sihitatud ja kraavitatud. Kõik metsad on segametsad. Kuivemail aladel on tihti puhtmännistuid (Kobratus) ja niiskemail kohtadel jälle kuusistuid. Üksikuilt voortelt leiame ka sarapikke. Metsa-alused on aga seda rikkamad roht-taimistuist. Haruldasemaid puuliike leidub neis metsades vähem. Harva esinevad tammed ja pärnad, mets-õunapuud, vahtrad jne. vabalt metsades. Nad on koondunud enam taluaedadesse ja mõisaparkidesse. Parkides pole haruldased ka pöökpuud (*Fagus silvatica* L.), lehtmännid (*Larix europaea* Lam.), elupuud (*Thuja orientalis* L.) ameerika kuused, siberi männid (*Pinus cembra* L. ja *P. strobus* L.) jne. Põlised puud on enamasti hävinud, olgugi et suuri kuuski ja mände veel leidub Kärevere ja Piiri metsades. Üks suuremaist puudest on põline paarisaja aasta vanune pärn Riibaku mäel. Viimsed aastad on metsi tublisti laastanud, eriti jõgede lähedaid — Kärevere ja Kärkna metsi.

Rabad esinevad voorte vahel. Suuremad on Pupastvere ja Mäemõisa raba. Turvast leidub aga Emajõe ja Amme jõe orus. Metsamarjadest ja seentest on kõik metsad rikkad. Marjadest on korjatavad mustikad, pohlad ja rabades kuremarjad.

Veetaimedest on rikkad, nagu eespool nimetatud, Emajõgi ja järved, milledest näiteks Soitsjärv peaaegu juba ummistumas. Olgu nimetatud, et järvede kalda pool kasvab pilliroog, mis oma juurtega niivõrt kindlalt põhjas, et ainult kevadine jää neid purustab. Sellele järgnevad tihe kõrkjas, hundinuiad, penikeeled jne. Laiad alad Amme jões ja ka järvedes on kaetud vesikupu-lehtedega. Soitsjärve põhi on kuni 95% ulatuseni paksu järvemudaga kaetud. Ummistunud järvedes on tähtsal kohal ka samblad.

Loomad. Suuremad kiskjad on kadunud, ainult viimsel ajal teatakse kõnelda huntide ilmumisest läänepoolseisse metsadesse. Ka rebaseid ja jäneseid leidub neis metsades, samuti ka jahilinde. Kaladest on rikkad järved, eriti just Saadjärv, kus leidub peale hau-